

M E R K U R I U S Z

10/2019 (rocz. XIV)

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Jak Polacy odzyskali Ojczyznę

Wydarzenia w Polsce – grudzień 1919

- 4 grudnia 1919 – Wobec klęski w walce z wojskiem sowieckim przywódca niepodległościowego ruchu Ukrainy Symon Petlura przeszedł granicę Polski, podejmując starania o nawiązanie z nią antysowieckiego sojuszu.
- 5 grudnia 1919 – Utworzona w listopadzie 1918 Polska Agencja Telegraficzna (PAT) została przeniesiona pod bezpośredni zarząd Prezydium Rady Ministrów. PAT wydawała serwis informacyjny dla zagranicy, biuletyn dla prasy polonijnej w Ameryce, kronikę filmową, serwis fotograficzny oraz biuletyn giełdowy.
- 6 grudnia 1919 – W Sali Towarzystwa Higienicznego w Warszawie odbył się inauguracyjny wieczór poetycki grupy Skamander. Tworzyli ją młodzi poeci, m. in.: Julian Tuwim, Jan Lechoń, Antoni Słonimski, Jarosław Iwaszkiewicz, Kazimierz Wierzyński. Skamandryci przeciwstawiali się kanonowi tradycji literackich Młodej Polski, nadmiernemu eksponowaniu wątków martyrologii narodowej. Nie zmieniając jednak konwencjonalnych środków budowy wiersza i przeciwstawiając się eksperymentom awangardy, skamandryci stali się najpopularniejszą grupą poetycką II Rzeczypospolitej. Związani z obozem Piłsudskiego, zdominowali salony kulturalne stolicy. Trybuną ich twórczości stały się miesięczniki „Pro Arte et Studio”, później „Skamander”, wreszcie tygodnik „Wiadomości Literackie” pod redakcją Mieczysława Grydzewskiego.
- 8 grudnia 1919 – Rada Najwyższa Ententy wydała deklarację w sprawie tymczasowej wschodniej granicy Polski, która miała przebiegać od północnej części Suwalszczyzny wzdłuż wschodniej granicy Białostockiego i wzdłuż Bugu do dawnej granicy Królestwa Polskiego i Galicji, nie wchodząc na teren Małopolski (kwestia Galicji, oddanej tymczasowo Polsce w całości, była przedmiotem odrębnej decyzji). Uchwała ta nie przekreślała na przyszłość roszczeń terytorialnych Polski na wschód od tej linii. Wobec nieprzychylnego stanowiska mocarstw Rzeczypospolita sama musiała starać się o korzystniejszy przebieg granicy wschodniej.
- 9 grudnia 1919 – Zwalczany przez lewicę i centrum, a niebroniony przez narodowo – demokratyczną prawicę, Ignacy Paderewski złożył ostateczną rezygnację z urzędu premiera.
- 13 grudnia 1919 – Nowy rząd utworzył Leopold Skulski, reprezentujący Narodowe Zjednoczenie Ludowe. W skład rządu, opartego o układ NZL z PSL „Piast” i mniejszymi partiami centro – prawicowymi, weszli m. in. Stanisław Wojciechowski, Stanisław Patek, Władysław Grabski, gen. Józef Leśniewski.
- 15 grudnia 1919 – Papież Benedykt XV mianował arcybiskupów warszawskiego i gnieźnieńskiego (Aleksandra Kakowskiego i Edmunda Dalbora) kardynałami.
- 22 grudnia 1919 – Po interwencji premiera Francji, Georges’a Clemenceau, spowodowanej protestami Polski, Rada Najwyższa zawiesiła decyzję z 21 listopada o czasowym przyznaniu Polsce Galicji

Wschodniej jako mandatu Ligi Narodów. Sprawa Galicji Wschodniej nadal pozostała jednak nierozstrzygnięta.

Gieorgij Cziczerin, komisarz spraw zagranicznych Rosji sowieckiej, występując nie tylko w imieniu swego rządu, ale także „wszystkich organizacji robotniczych i wielu organizacji demokratycznych w Polsce” wystosował notę do rządu polskiego z propagandową propozycją zawarcia „trwałego pokoju”.

Wg publikacji Andrzeja Nowaka - Władysław Adamiec

Václav Havel

Przed ośmiu laty zmarł Prezydent Václav Havel. Tak jak nikt nie dorównał pierwszemu prezydentowi Czechosłowacji Tomaszowi Garrigue Masarykowi, tak nikt z następców po V. Havlovi nikt mu nie dorównał. Warto o nim wspomnieć, zwłaszcza, że jego życie dość związane było z polsko – czechosłowacką działalnością.

Václav Havel ur. 5 października 1936 w Pradze, zm. 18 grudnia 2011 w Hrádečku (Vlčice) – czeski pisarz i dramaturg, działacz antykomunistyczny. Dziewiąty i ostatni prezydent Czechosłowacji (1989–1992) oraz pierwszy prezydent Czech (1993–2003).

W latach sześćdziesiątych pracował w teatrze Divadlo Na zábradlí (*Teatr na Balustradzie*), gdzie był również znany z przedstawień *Zahradní slavnost* (1963) i *Vyrozumění* (*Powiadomienie*, 1965). W czasie Praskiej Wiosny zaangażował się w debatę polityczną i opowiedział się za utworzeniem demokratycznego społeczeństwa. Po krwawym stłumieniu reformatorów przez państwa członkowskie Układu

Warszawskiego otrzymał zakaz publikacji i stał się jednym z najbardziej znanych dysydentów i krytyków systemu komunistycznego, opowiadając się za utworzeniem demokratycznego społeczeństwa. Działal w obronie więźniów politycznych i stał się współzałożycielem oraz jednym z pierwszych prelegentów inicjatywy obywatelskiej dla karty praw człowieka Karta 77. To potwierdziło jego prestiż międzynarodowy, ale również spowodowało represje, których skutkiem było około pięciu lat pozbawienia wolności. Obok innych sztuk jest autorem wpływowego esaju *Moc bezmocných* (*Siła bezsilnych*, 1978).

Po wybuchu aksamitnej rewolucji w listopadzie 1989 Václav Havel stał się jednym z założycieli antykomunistycznego Forum Obywatelskiego i jako kandydat ruchu w dniu 29 grudnia 1989 został wybrany na prezydenta Czechosłowacji. Wspierał dążenie kraju w kierunku demokracji parlamentarnej i do politycznych struktur cywilizacji zachodniej, ale nie udało mu się uniknąć rozpadu państwa czechosłowackiego w 1992. Od 1993, przez dwie kadencje, pełnił urząd prezydenta Republiki Czeskiej, doprowadzając kraj do NATO oraz przygotowując go do wstąpienia do Unii Europejskiej.

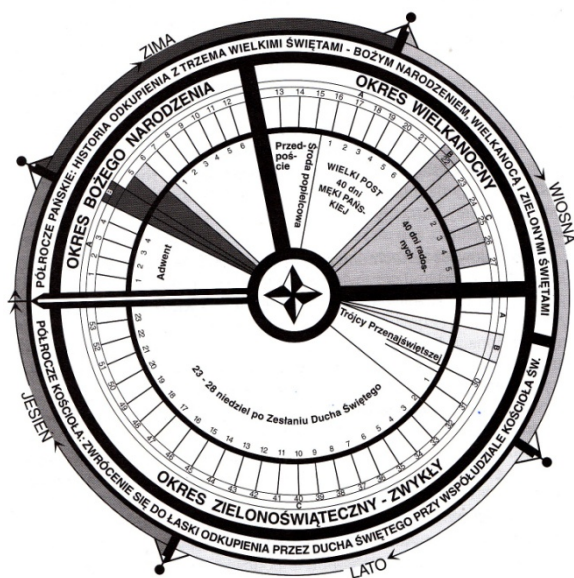
Jako pisarz Václav Havel jest znany na całym świecie ze swoich dramatów pisanych w duchu teatru absurdu. W swoich sztukach zajmował się między innymi tematyką władzy, biurokracji i języka. W esejach i listach z więzienia, oprócz analizy polityki, poruszał zagadnienia filozoficzne: wolności, władzy, moralności i transcendencji.

Václav Havel poświęcał się także poezji eksperymentalnej – tego typu wiersze (w tym kaligramy), pisane w latach sześćdziesiątych, zawiera zbiorek *Antikódy*.

Wg Wikipedii Władysław Adamiec

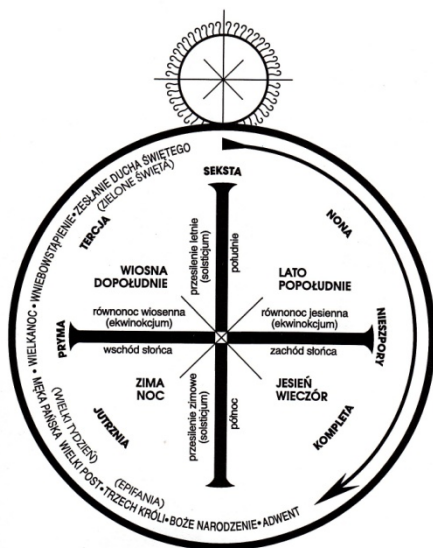

ROK KOŚCIELNY - OBRZĘDY DOROCZNE

A = czas przedświąteczny
B = święto główne
C = czas poświąteczny

PODZIAŁ DNIA LITURGICZNEGO NA TŁE GODZINEK DOROCZNE OBYCZAJE, ZWYCZAJE I OBRZĘDY

Adwent

Wraz z nastaniem Pierwszej Niedzieli Adwentu rozpoczyna się rok Kościelny. W etnografii w zachodnich kulturach chrześcijańskich przyjęto rozpoczęcie Adwentu za początek ludowego roku obrzędowego.

Tradycja adwentowa w historii Kościoła rzymskiego sięga VI wieku. W poszczególnych regionach Europy Adwent trwał 2 do 8 tygodni. Od czasów papieża Grzegorza Wielkiego obejmuje 4 niedziele. Za to cechuje go wielkie bogactwo zwyczajów ludowych. Jego kościelnym i ludowym symbolem jest wieniec upleciony większością z gałązek drzew iglastych z umieszczonymi na nim czterema świecami zwanymi adwentowymi, które kolejno w każdą niedzielę Adwentu zapala się zazwyczaj do niedzielnego obiadu oraz częściej podczas wieczornej modlitwy domowej. Wszystkie kobiety w Adwencie ubierały się na Śląsku Cieszyńskim w ciemniejszy i skromniejszy przyodziewek odkładając na ten czas także kosztowności oraz inne ozdoby. Dodajmy, że zachował się jeszcze w pamięci starodawny zakaz przędzenia wełny i lnu, szycia i darcia pierza we wszystkie czwartki Adwentu. Powody tych obowiązujących zakazów trudno już wytłumaczyć. Przed wielu laty zapytana o nie stara, ale rezerwatna odpowiedziała krótko: *Nie śmi se, i basta! Co chcecie jeszcze słyszeć?* W czwartki natomiast wolno było młodzieńcom chodzić za narzeczonymi na zaloty, podobnie we wtorki, soboty i niedziele, ale nigdy nie w piątki.

Wg publikacji Jana Szymika: *Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim: Władysław Adamiec*

M E R K U R I U S Z

S P O R T O W Y

Jubileuszowy Sejmik Olimpijski

Igrzyska Polonijne w Gdyni poprzedził jubileuszowy XXV Światowy Polonijny Sejmik Olimpijski organizowany przez Polski Komitet Olimpijski. Uroczyste otwarcie Sejmiku odbyło się 20 lipca w Muzeum Emigracji w Gdyni.

W ramach uroczystości wręczono trzem organizacjom nadzwyczajny Medal Polonijny PKOl.

Jedną z odznaczonych organizacji było Towarzystwo Beskid Śląski!!!

Medal otrzymali również klub sportowy „Pogoń Lwów” oraz „Federacja organizacji polonijnych w Szwecji”.

W sejmiku za rejon praski (środkowoczeski) udział wzięli: Jadwiga Adamiec, Władysław Adamiec oraz Mirosław Lewandowski.

PŚ w Klingenthal: Polacy najlepsi!

Reprezentacja Polski wygrała sobotni (14. 12. 2019) konkurs drużynowy w ramach Pucharu Świata w skokach narciarskich w Klingenthal. Polacy pokonali na podium Austriaków i Norwegów.

Dla biało-czerwonych skakanie otworzył Piotr Żyła, który przeskoczył skocznie uzyskując 145 metrów. Mimo że była to najdłuższa odległość w grupie pierwszej, Polacy zajmowali 2. pozycję. Na 1. znajdowali się Austriacy, dla których skok na odległość 144,5 metra wykonał

Philipp Aschenwald.

Po drugiej grupie Polacy wyszli już na prowadzenie. Jakub Wolny uzyskał 136 metrów, zaś skaczący dla Austrii Gregor Schlierenzauer skoczył 4,5 metra bliżej.

W trzeciej grupie dość blisko skoczył Kamil Stoch. Trzykrotny mistrz olimpijski wylądował na 126 metrze, ale równie przeciętne skoki rywali, a przede wszystkim zaledwie 118,5 metra Michela Hayboeck z Austrii pozwoliło Polakom utrzymać prowadzenie.

W ostatniej grupie o punkty dla Polaków walczył Dawid Kubacki. Mistrz świata z Seefeld wylądował na 133 metrze i 50 centymetrze. Uwaga kibiców skierowana została w stronę Stefana Krafta. Austriak skoczył 2,5 metra bliżej od skoczka z Nowego Targu, więc Polacy mogli powiększyć przewagę nad rywalami.

Ciekawie zrobiło się w dolnej części tabeli. Po pierwszej grupie na 3. pozycji plasowała się Słowenia, przez dwie kolejne Norwegia, zaś przed serią finałową wirtualne miejsce na podium przypadło Japonii.

Bardzo słabo spisali się Niemcy. Podopieczni Stefana Horngachera w składzie: Markus Eisenbichler (117 m), Constantin Schmid (112,5 m), Richard Freitag (112,5 m) oraz Karl Geiger (133 m) zajmowali raptem 6. lokatę.

Druga seria rozpoczęła się dla naszych skoczków nieco gorzej. Pierwszy z podopiecznych Michała Doleżala, Piotr Żyła, uzyskał 127,5 metra. Dobrze skoczył natomiast Yukiya Sato, który w pierwszym skoku wylądował na 124 metrze. W finale uzyskał aż 135,5 metra, lecz nie pozwoliło to na awans w tabeli. 126,5 metra Aschenwalda wystarczyło zachować 2. miejsce Austriakom. Polacy utrzymali pozycję lidera mając ponad 16 pkt nad Austrią.

W drugiej grupie przyglądaliśmy się już nie tylko liderom Pucharu Narodów, ale i Japończykom. Daiki Ito wylądował na 125 metrze, co było o półtora metra gorszym rezultatem niż wynik uzyskany za pierwszym razem. To nie mogło konkurować ze skokiem Jakuba Wolnego. Mistrz świata juniorów z 2014 roku skoczył 130 metrów, czym pokonał w bezpośredniej walce Gregora Schlierenzauera. Skaczący w żółtym plastronie zawodnik zapisał przy swoim nazwisku 124,5 metra. Do Japończyków zbliżyła się jednak Norwegia, która traciła do zawodników z Kraju Kwitnącej Jabłoni 0,5 pkt. 2,5 metra dalej od Ito skoczył bowiem Thomas Aasen Markeng. Aktualny mistrz świata juniorów skoczył w pierwszej próbie uzyskał natomiast 135,5 metra.

W kolejnej grupie z punktu widzenia Polaków najciekawiej zapowiadała się próba Kamila Stocha, który powtórzył wynik z rundy otwierającej zawody. Dla przebiegu zawodów najciekawszą była walka między Junshiro Kobayashim a Johanem Andre Forfangiem. Japończyk dał Norwegowi szansę, gdyż uzyskał zaledwie 119,5 metra. Indywidualny medalista Igrzysk Olimpijskich z 2018 roku wylądował tylko metr dalej, co przy korzystnej sumie punktów pozwoliło wskoczyć Norwegom na 3. lokatę.

W finale kolejność się odwróciła. Polacy nie skakali jak pięci, a ósmi. Walkę drużyn liczących się o podium rozpoczął Ryoyu Kobayashi. Najlepszy indywidualnie skoczek w pierwszej serii (139 m) wylądował w finale na 135 metrze i 50 centymetrze, co przy skoku Johanssona na 130 metr pozwoliło Japończykom stanąć na podium. Po zwycięstwo sięgnęli zaś biało-czerwoni, którym triumf zapewnił Dawid Kubacki (137 m). 2. lokata dla Austrii. W finale Stefan Kraft uzyskał 133 metry.

Tuż za czołową trójką znalazła się Norwegia, Słowenia, zaś 6. pozycja padła udziałem reprezentacji Niemiec. Pucharowe punkty zdobyła także Szwajcaria i Rosja. Konkurs na pierwszej serii zakończyła Finlandia.

ZAPRASZAMY

Proponowane terminy spotkań w pierwszym półroczu 2020 r.

czwartki o godzinie 17,30

30 stycznia

20 lutego – karnawał

26 marca

23 kwietnia

28 maja

25 czerwca

sobota 13 czerwca – ognisko klubowe w ogrodzie plebanii w Kyjach.

Życzy redakcja MERKURIUSZA

Redakcja i skład: Władysław Adamiec

Merkuriusz Klubu Polskiego rocz. 14/2019
Projekt współfinansowany w ramach sprawowania
opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią
i Polakami za granicą